

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Р4 Г 11/2014

16.06.2014. године

Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Виде Петровић-Шкоро, председника већа, Јелене Боровац и Божидара Вујичића, чланова већа, у поступку подносиоца захтева - предлагача М.М.М. из Ш., чији је пуномоћник адвокат Р.Л. из П., одлучујући о захтеву предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, на седници већа одржаној дана 16.06.2014. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УТВРЂУЈЕ СЕ да је предлагачу М.М.М. повређено право на суђење у разумном року, у поступку пред Апелационим судом у Београду у предмету Гж 1830/2012.

НАЛАЖЕ СЕ Апелационом суду у Београду да одлучи о жалбама у предмету Гж 1830/2012 у року од 15 дана од дана достављања овога решења.

Накнада за повреду права на суђење у разумном року **се не досуђује**.

Образложење

Предлагач М.М.М. поднела је 04.06.2014. године преко пуномоћника захтев за заштиту права на суђење у разумном року. У захтеву је навела да је покренула парнични поступак у коме је Општински суд у Петровцу 20.01.2009. године донео пресуду П. 540/06. Против ове пресуде тужиља је изјавила жалбу 25.03.2009. године, по којој одлуку треба да донесе Апелациони суд у Београду.

Решењем Гж 6330/10 од 18.07.2011. године предмет Општинског суда у Петровцу враћен је од стране Апелационог суда у Београду ради допуне поступка, Основном суду у Пожаревцу, Судској јединици у Петровцу на Млави.

Имајући у виду да је жалба поднета пре више од пет година, у ком периоду другостепени суд о њој није одлучио, предлагач је предложила да у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, имајући у виду да је очигледно да је дошло до повреде права на суђење у разумном року, одреди рок у коме ће апелациони суд окончати поступак и одреди примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року.

Поступајући по захтеву предлагача у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, број 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011, 78/2011, 101/2011 и 101/2013) Врховни касациони суд је прибавио списе Апелационог суда у Београду који се сада воде под ознаком Гж 1830/12.

Из списка је утврђено да је предлагач у својству тужиље поднела тужбу Општинском суду у Петровцу 11.08.2004. године против тужених Компаније С. и Н.П. ради чинидбе. Након уручења тужбе и пријема одговора на тужбу припремно рочиште одржано је 26.10.2004. године, потом два заказана рочишта за главну расправу 19.01. и 18.04.2005. године нису одржана, рочиште за главну расправу 27.06.2005. године је одржано и саслушана је тужиља као странка, а рочиште је заказано 29.09.2005. године јер није било доказа да је позван директор првотуженог ради саслушања као странке. Следеће рочиште заказано 14.11.2005. године није одржано због недоласка тужиље. На рочишту за главну расправу одржаном 12.12.2005. године саслушане су странке а на главној расправи одржаној 01.02.2006. године донета је пресуда која је странкама експедована 11.05.2006. године. У међувремену је по предлогу тужиље од 02.03.2006. године за одређивање привремене мере донето решење 06.03.2006. године којим је одбијен предлог за издавање привремене мере, против ког је жалбу тужиља изјавила 14.03.2006. године, а жалбу против пресуде изјавила је 30.05.2006. године. На пресуду је жалбу уложио и првотужени. Списи су достављени окружном суду 09.06.2006. године који је одлуком од 11.08.2006. године укинуо и првостепену пресуду и решење о привременој мери.

Након укидања пресуде прво рочиште заказано је за 18.10.2006. године, на предлог тужиље је одложено за 15.11.2006. године на ком рочишту је одређен увиђај суда и вештачење. По уплати предужма трошкова вештачења, заказано је рочиште на лицу места за 03.01.2007. године, које је одложено јер нису били уредно позвани сведоци. На предлог тужиље која није могла да присуствује рочишту на лицу места у фебруару, рочиште на лицу места је заказано и одржано 21.03.2007. године. Вештак геометар налаз и мишљење доставио је 30.03.2007. године, а вештак грађевинске струке свој налаз и мишљење доставио је 25.09.2007. године. Након тога друготужени је достављао поднеске, рочиште за главну расправу заказано је 26.11.2007. године, које није одржано. Потом су одржана рочишта за главну расправу 29.01.2008. и 27.02.2008. године. на коме је суд делимично усвојио предложену привремену меру, па је против овога решења уложио жалбу друготужени, које је потврђено решењем другостепеног суда 02.04.2008. године. У међувремену на главној расправи одржаној 28.03.2008. године странкама су уручени одговори вештака, тужиља је прецизирала тужбени захтев и рочиште је одложено на неодређено време јер су списи достављени окружном суду. 21.04.2008. године, заказано је рочиште за главну расправу за 09.05.2008. године. Тужиља је тражила изузеће судећег судије 02.06.2008. године које је одлуком председника суда од 04.06.2008. године одбијено. Након тога одржано је рочиште за главну расправу 03.07.2008. године на коме су саслушани сведоци. Тужиља је поднела захтев за делегацију суда 28.07.2008. године због чега је одложено рочиште за главну расправу заказано 05.09.2008. године, а Врховни суд Србије је 30.09.2008. године одбио тужиљин захтев за делегацију. Списи су враћени првостепеном суду 28.10.2008. године. Заказано је рочиште за главну расправу 27.11.2008. године које је одржано и заказано ново рочиште за

главну расправу 20.01.2009. године на коме је донета пресуда која је странкама експедована 04.03.2009. године.

Против ове пресуде 24.03.2009. године уложила је жалбу тужила, 04.04.2009. године, првотужени а 01.05.2009. године друготужени је доставио одговор на жалбу. Након достављања жалби, 27.05.2009. године списи су достављени Окружном суду у Пожаревцу, који није донео одлуку по жалбама, а како је 01.01.2010. године конституисан Апелациони суд у Београду, ови списи су њему уступљени на даљу надлежност. Апелациони суд у Београду није имао никакве активности у периоду од јануара 2010. до 18.07.2011. године када су списи враћени Основном суду у Пожаревцу, Судској јединици у Петровцу на Млави ради допуне поступка, а да се одговор на жалбу друготуженог достави осталим странкама. По повратку списка Апелационом суду у Београду, до дана подношења овог захтева Апелациони суд у Београду није одлучио о жалбама изјављеним на првостепену пресуду.

Ако се има у виду сложеност предмета, у коме постоје два тужена, понашање подносиоца представке у интервалу од дана подношења тужбе тј. 11.08.2004. године, до доношења пресуде 01.02.2006. године у коме је заказано 8 рочишта од којих је 4 одржано, а 4 није. Потом је другостепени суд одлучујући о жалбама изјављеним од стране првотуженог на пресуду и тужиле на решење о привременој мери, одлучио у року од два месеца. У поновљеном првостепеном поступку, јер су одлуке првостепеног суда биле укинуте, у временском периоду од октобра 2006. године до 20. јануара 2009. године обављена су два вештачења, вештаци су допуњавали своје налазе с`обзиром на предлог странака, те да је поновни првостепени поступак окончан за годину и три месеца, мора се констатовати да у овоме периоду није дошло до неразумности рока.

Анализирајући даље поступање нижестепених судова који су требали да донесу одлуке по жалбама тужиле и првотуженог, Окружни суд у Пожаревцу имао је потпуну неактивност у временском периоду од 27.05.2009. године до јануара 2010. године када су списи уступљени Апелационом суду у Београду као стварно и месно надлежном. Од јануара 2010. године до 18.07.2011. године постоји потпуна неактивност Апелационог суда у Београду. Закључује се да другостепени суд две године и три месеца није имао никакву активност. Након враћања списка првостепеном суду 18.07.2011. године и то ради уручења одговора друготуженог осталим странкама и поновног достављања апелационом суду списка ради доношења одлуке по жалбама, па до подношења захтева за заштиту права на суђење у разумном року, апелациони суд више од две ипо године није одлучио о жалбама странака. Непоступање апелационог суда у наведеном периоду не може се сматрати разумним временом за окончање овога спора. Посебно се мора имати у виду да је жалба поднета пре више од пет година, да и након узимања предмета у рад и враћања првостепеном суду, па поновном достављању списка апелационом суду, предмет није узет у рад већ је настављен период потпуне неактивности у другом наврату дужем од две године. При томе жалбени суд не цени да је првостепена пресуда већ једном укидана, да је апелациони суд други пут враћао предмет на допуну поступка, након чега поново није одлучено о жалбама у означеном периоду.

Врховни касациони суд је из свих изнетих разлога усвојио захтев предлагача и утврдио да му је непоступањем апелационог суда повређено право на суђење у разумном року јер није одлучено о жалбама странака, нити је отклоњена правна неизвесност у погледу права странака.

Ценећи дужину поступка пред апелационим судом, обавештење апелационог суда да је након подношења захтева предлагача за заштиту права на суђење у разумном року донета одлука на седници већа одржаној 11.06.2014. године, те да је у току поступак израде одлуке, суд је наложио апелационом суду да у року од 15 дана одлучи о изјављеним жалбама.

Врховни касациони суд сматра да је захтев подносиоца за заштиту права на суђење у разумном року основан, те да је примерен одређени рок у коме ће апелациони суд окончати поступак у смислу члана 8а и 8б Закона о уређењу судова.

Имајући у виду део захтева којим се предлаже да Врховни касациони суд одреди примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року, суд је донео одлуку као у ставу трећем изреке. Ово са разлога што је чланом 8б Закона о уређењу судова Републике Србије предвиђено да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року. Чланом 8в предвиђено је да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак. Надаље, Закон о ванпарничном поступку у члану 30. став 2. упућује на сходну примену одредаба Закона о парничном поступку Републике Србије. Како је Законом о парничном поступку, одредбама које се сходно примењују (члан 192) предвиђено шта мора да садржи захтев, између осталог одређени захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, то у конкретном случају тужилац који није прецизирао висину постављеног захтева који се односи на примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року. Стога суд није ни донео одлуку о накнади, јер подносилац захтева није определио висину накнаде. Врховни касациони суд сматра да је одређени рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року адекватна околностима случаја и да ће се њоме постићи сврха заштите прописане чланом 8а и 8б Закона о уређењу судова.

Председник већа - судија
Вида Петровић-Шкоро, с.р.